

Gezondheidsmanagement - Preventie

Taakdelegatie door de bedrijfsarts, meer aandacht voor preventie!

CAROLINA VERSPUIJ ACHTERGRONDARTIKEL

14 april 2023 om 13:58

In 2017 is de eerste stap gezet om de bedrijfsarts weer meer een bijdrage te laten leveren aan preventie door de aanpassing van de arbowetgeving. De wettelijke verbreding van de taken van de bedrijfsarts loopt samen met het toenemende tekort aan bedrijfsartsen waardoor er nu vaak sprake is van taakdelegatie door bedrijfsartsen.

Hieronder nog even de verplichtingen van het basiscontract volgens de Arbowet (artikel 14 lid 1 en 2 en artikel 9 lid 3) op een rij. In het verplichte basiscontract moet sinds juli 2018 in elk geval het volgende zijn opgenomen:

- Het toetsen van en adviseren over de RI&E door een gecertificeerde kerndeskundige.
- Het adviseren bij de begeleiding van zieke medewerkers.
- Het uitvoeren van het periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO) op basis van de uitkomst van de RI&E.
- De uitvoering aanstellingskeuringen (indien van toepassing).
- Er is een doeltreffende toegang tot de bedrijfsarts.
- De bedrijfsarts is in de gelegenheid gesteld om iedere werkplek in het bedrijf te bezoeken.
- De bedrijfsarts honoreert de vraag van een medewerker voor second opinion bij een onafhankelijke bedrijfsarts.
- De bedrijfsarts heeft een adequate klachtenprocedure.
- De bedrijfsarts werkt samen met en adviseert aan de medezeggenschap.
- De bedrijfsarts werkt samen met en adviseert aan de preventiemedewerker.

- Het melden van beroepszieken door de bedrijfsarts aan het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB).

Taakdelegatie door de bedrijfsarts

Veel bedrijfsartsen werkzaam bij arbodiensten en arbodienstverleners werken sinds enkele jaren met een vorm van taakdelegatie. Taakdelegatie houdt in dat de bedrijfsarts een aantal uitvoerende taken door andere gespecialiseerde functionarissen laat uitvoeren. Deze functionarissen worden ook wel gedelegeerden genoemd.

Denk hierbij aan bijvoorbeeld arbo-artsen en bedrijfsverpleegkundigen, dit zijn medisch geschoolde functionarissen, en aan casemanagers, praktijkondersteuners en re-integratieconsulenten, dit zijn geen medisch geschoolde functionarissen. Deze laatst genoemde functionarissen mogen geen taken verrichten waar medische deskundigheid voor nodig is.

Taakdelegatie mag echter alleen onder strikte voorwaarden en de bedrijfsarts houdt altijd de eindverantwoordelijkheid. Taken horen dan ook niet permanent over te gaan van de bedrijfsarts naar een andere functionaris. Per zieke medewerker kan de bedrijfsarts bepalen welke taken hij eventueel door iemand anders laat uitvoeren. De werkwijzer taakdelegatie, februari 2019, en het Standpunt delegatie van taken door de bedrijfsarts, november 2018, geven richtlijnen voor de taakdelegatie door de bedrijfsarts.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen taken die de bedrijfsarts mag delegeren en taken die de bedrijfsarts alleen zelf mag uitvoeren. Voor de delegatie van taken zijn ook strikte voorwaarden opgesteld.

Welke taken mag de bedrijfsarts alleen zelf uitvoeren?

- Het spreekuur dat uiterlijk in de zesde verzuimweek plaatsvindt.
- Het vastleggen van medische feiten en bevindingen in het medisch dossier.
- Het opvragen van informatie bij de behandelend arts of huisarts.
- De prognose over de beperkingen van de medewerker.
- Het eindoordeel over belastbaarheid van de medewerker.
- Doorverwijzen voor nader medisch onderzoek of behandeling.
- Deelname aan het Sociaal Medisch Overleg (SMO), dit kan uiteraard wel samen met een taalgedelegeerde.
- Een actueel oordeel en het medisch deel van het re-integratieverslag.

Welke taken mag de bedrijfsarts delegeren?

- Het bespreken van de probleemanalyse met de werkgever en de werknemer. Deze probleemanalyse is opgesteld door de bedrijfsarts.
- Het interviewen van de medewerker over de medische en niet-medische achtergrond van de ziekmelding (anamnese).
- Het uitvoeren van eenvoudig lichamelijk onderzoek, bijv. het meten van de bloeddruk.
- Binnen de wettelijke kaders een oordeel vormen op basis van de verzamelde gegevens en advies geven.
- Bepalen of en wanneer een vervolgspraak nodig is.

- Een terugkoppeling opstellen voor de werkgever en werknemer.
- Informatie opnemen in het dossier zoals vervolgspraak, hervattingsdatum en interventies.

Wat zijn de voorwaarden?

- De bedrijfsarts moet een duidelijke opdracht aan de gedelegeerde geven.
- De bedrijfsarts moet daarbij indien nodig voldoende aanwijzingen geven.
- De bedrijfsarts moet de bekwaamheid van de gedelegeerde hebben getoetst.
- De bedrijfsarts moet de uitvoering van de taken door de gedelegeerde toetsen en daarbij de mogelijkheid hebben van tussenkomst.
- De werknemer moet over de delegatie en de daarbij behorende verantwoordelijkheidsverdeling zijn geïnformeerd, met inbegrip van de mogelijkheid de bedrijfsarts (persoonlijk) te consulteren.

Taakdelegatie en meer aandacht voor preventie

Opvallend is dat in beide documenten, de Werkwijzer taakdelegatie en het Standpunt delegatie van taken door de bedrijfsarts, geen uitgebreide aandacht wordt besteed aan het delegeren van taken op het gebied van preventie. Er staat alleen aangegeven dat de bedrijfsarts ook bepaalde preventieve en andere taken mag delegeren. Het gaat hierbij om taken die vanuit de Arbowet zijn toegewezen aan de bedrijfsarts. Wel is duidelijk dat een medewerker altijd toegang moet hebben tot de bedrijfsarts, dus dit geldt ook voor een arbeidsomstandighedensprekkuur, ook wel preventief spreekuur genoemd waarbij een medewerker een afspraak kan maken met de bedrijfsarts wanneer hij vragen heeft over zijn gezondheid in relatie tot zijn werk zonder dat hij zich heeft ziek gemeld. Dit betekent ook dat een medewerker moet weten wanneer hij spreekt met een taakgedelegeerde en niet met de bedrijfsarts. Voorbeelden die ik tegen kom in de praktijk in het kader van taakdelegatie door de bedrijfsarts is een eerste gesprek met de zieke medewerker door een praktijkondersteuner bedrijfsarts (POB'er). Een ander voorbeeld is de ondersteuning van de leidinggevende en zieke medewerker door een arboverpleegkundige (AVK) in een re-integratietraject van een zieke medewerker.

Nu de bedrijfsarts taken in het kader van verzuim kan delegeren biedt dit hopelijk ruimte voor meer tijd en aandacht van de bedrijfsarts voor preventie. Dit bij voorkeur in een effectieve samenwerking met de andere arbo(kern)deskundigen. Helaas zie ik dit in de praktijk nog niet vaak gebeuren. Belangrijk is daarom om te weten wat er is afgesproken in de contracten met een bedrijfsarts, een arbodienst of een arbodienstverlener in het kader van preventie. Is er bijvoorbeeld concreet afgesproken hoe vaak per jaar de bedrijfsarts overleg heeft met de preventiemedewerker of arboprofessional? In dit overleg kunnen de oorzaken van verzuim zoals de bedrijfsarts, of taakgedelegeerde, deze ziet in de spreekkamer worden besproken in relatie met de risico's waaraan de medewerkers worden blootgesteld. Dit met als basis een actuele risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) en plan van aanpak. Het overlegmoment kan ook gebruikt worden om de bedrijfsarts een rondleiding te geven door het bedrijf. Hiermee wordt invulling gegeven aan de uren die (hopelijk) zijn opgenomen in het basiscontract voor de bedrijfsarts om overleg te hebben met de preventiemedewerker en de werkplekken in het bedrijf te bezoeken.

Een ander belangrijk winstpunt van een betere betrokkenheid van de bedrijfsarts bij preventie en een effectieve samenwerking met de andere arbo(kern)deskundigen is een beter PAGO-advies op basis van de RI&E. Zeker wanneer er sprake is van blootstelling aan gevaarlijke stoffen.

Als er al een PAGO-advies wordt gegeven in een RI&E, dan is hierbij vaak vermeld dat over de specifieke invulling hiervan advies moet worden gevraagd bij de bedrijfsarts. In de praktijk gebeurt dit meestal niet met als gevolg dat er geen PAGO's worden aangeboden aan medewerkers die risico's lopen door hun werk.

Goed om hier ook even te benoemen is dat de ondernemingsraad (OR) een belangrijke rol kan spelen bij zowel het vaststellen van de inhoud van het contract met de arbodienstverlener als bij de manier waarop de RI&E wordt uitgevoerd en de invulling en frequentie van het PAGO. Dit alles valt onder het instemmingsrecht van de medezeggenschap.

Breng de informatie over preventie en verzuim dichterbij elkaar

Het is van belang om te weten welke externe functionarissen betrokken zijn bij het uitvoeren van preventie en verzuimbegeleiding, wie welke taken uitvoert en wie de eindverantwoordelijkheid draagt.

Deze uitwerking zou bij voorkeur onderdeel moeten uitmaken van het contract met de bedrijfsarts, arbodienst of arbodienstverlener. In deze uitwerking zou moeten staan welke functionarissen worden ingezet, welke taken zij uitvoeren en of, en zo ja, op welke wijze er sprake is van taakdelegatie door de bedrijfsarts. Denk hierbij aan bedrijfsarts, arbo-arts, bedrijfsverpleegkundige, praktijkondersteuner, re-integratiecoach enz.

Op basis van deze informatie kunt u als arboprofessional bepalen met welke functionaris of functionarissen u het beste structureel overleg kunt hebben in het kader van preventie.

Dit zal in elk geval de bedrijfsarts moeten zijn want we hebben het hier over taakdelegatie door de bedrijfsarts en de bedrijfsarts blijft immers verantwoordelijk voor de taken die hij delegeert en heeft daarmee de coördinatie en het overzicht. Naast de bedrijfsarts kan het handig zijn om ook contact te hebben met één of meerdere functionarissen die werkzaam zijn onder taakdelegatie van de bedrijfsarts. En uiteraard met de andere arbo(kern)deskundige wanneer deze worden ingezet in uw organisatie.

Wanneer er in bedrijven structureel kennis wordt gedeeld tussen professionals die zich bezig houden met preventie en professionals die inzage hebben in de oorzaken van verzuim kunnen er pas echt stappen worden gemaakt die invulling geven aan het spreekwoord: Voorkomen is beter dan genezen!

Source URL: <https://www.werkenveiligheid.nl/preventie/gezondheidsmanagement/taakdelegatie-door-de-bedrijfsarts-meer-aandacht-voor-preventie>